

## Avrupa Birliğinde Sosyal Ekonomi İşletmeleri

1

### **Sosyal ekonominin konsepti**

Sosyal ekonomi esas olarak girişimci, kar amacı gütmeyen, demokratik değerlere dayanan, toplumların sosyal, ekonomik ve çevresel şartlarını geliştirmeye çalışan, genellikle dezavantajlı üyeler üzerine yoğunlaşan bir sektördür.

Sosyal ekonomi ekonomilerde özel ve iş sektörü ile kamu sektörü arasında üçüncü sektör olarak tanımlanır. Sosyal ekonomi kooperatifleri, kamuya ait olmayan organizasyonları ve hayır kurumlarını kapsar.

Ekonomiler üç sektöre ayrılmış olarak düşünülebilir: (1) özel olarak yapılanmış ve kar amaçlı olarak motive olan iş yada özel sektör; (2) devlet tarafından yapılandırılmış kamu sektörü ve (3) geniş bir sınır içerisinde birliği, gönüllülüğü ve kar amacı gütmeyen aktiviteleri kucaklayan sosyal ekonomi. Bazen aynı zamanda dördüncü sektöre de referans verilir. Bu aile ve arkadaşlar arasında informal değişimler ile yer alan informal sektördür.

Üçüncü sektör üç alt sektöre ayrılabilir; bunlar birlik sektörü, gönüllü sektörü ve sosyal işletme sektörüdürler:

- Birlik sektörü yerel veya birlik düzeyinde genellikle küçük, tevazu ile kurulmuş ve büyük oranda ödemedi çok işgücüne dayalı gönüllülüğe bağlı, aktif olan organizasyonları ihtiva eder. Örnekler komşuluk ilişkileri, küçük birlik dernekleri, yurttaşlık kurumları, küçük destek grupları vs.
- Gönüllü sektörünün genellikle şu organizasyonları tanımlamaktadır: formal ( bir yapısı vardır) ; kamu yönetiminden bağımsızdır ve kendi yönetimine sahiptir; kar amaçlı değildir ve önemli oranlarda gönüllülüğe bağlı olarak çalışır. Örnekler konut derneklerini, büyük hayır kurumlarını, büyük topluluk derneklerini, ulusal kampanya organizasyonlarını vs. içermektedir.

- Sosyal işletme sektörü hissedarları ve sahipleri için karlarını işletmek yerine maximize etmeye ihtiyacı olan birincil sosyal amaçlar ile çalışan işletmeleri Örnekler kooperatifleri, inşaat kurumlarını, geliştirme kurumlarını ve kredi kuruluşlarını içermektedir.

Sosyal ekonomi birlik gönüllü ve sosyal işletme sektörleri arasında ekonomik aktiviteler köprüsü oluşturur. Diğer ekonomik sektörler gibi ekonomik aktivite şunları ihtiva eder: istihdam; finansal işlemler; niteliğin meşguliyeti; emekliler; ticaret vs. Sosyal ekonomi genellikle, sorunlara ( sosyal, ekonomik yada çevresel temelli olan ) yeni ve yenilikçi çözümler bulmak ihtiyacından dolayı gelişir ve üyelerinin ve özel yada kamu sektörü tarafından yetersiz bir şekilde değerlendirilen yada göz ardı edilen kullanıcılarının ihtiyaçlarını tatmin eder. Kar amacı gütmeyen amaçlarını yerine getirmenin çözümü olarak genellikle sosyal ekonominin kuvvetli, sürdürülebilir, zengin ve kapsamlı bir toplum ortaya çıkarmada farklı ve değerli bir rol oynadığına inanılır.

Başarılı sosyal ekonomi organizasyonları bir çok anahtar kamu politikaları amaçlarına ulaşmaya yardım ederek önemli roller oynayabilirler:

Bunların bazıları;

- verimliliğin ve rekabetin artmasına yardımcı olmak;
- zenginlik kreasyonları dahil sosyalliğe katılarak;
- yerel komşularına yenilemeye yönelerek bireysel ve toplumlarda çalışmayı etkinleştirerek;
- kamu hizmetlerini yürütmeye yeni yollar göstermek ; ve
- bir aktif vatandaşlık ve kapsamlı toplum geliştirmeye yardım etmek.

Basarili sosyal ekonomi organizasyonlar devletin önemli politik hedeflerinin su yollarla dağılmasında büyük rol oynarlar:.

Bir çözüm özel ve halk is sektörleri sahasındaki kurum ve organizasyonların Sosyal Kurum Kuşatması olabilir.Sosyal kurum kuşatması aşağıda gösterildiği gibi kolayca açıklanabilir.

#### Yatay Eksen

Yatay ekseninde her kurum/ organizasyon sahibiyle sınıflandırılır. Sağ taraftaki kurum sahibi özel kişilerle gösterilirken sol taraftaki kurum sahipleri kamusal gösteriliyor. Dolayısıyla ayırt edici özellik kurumun sahibidir. Özel(1) mi yoksa kamusal (2)midir?

	Kamu	sahip	özel
Sosyal amaç	Sosyal yönetim	Sosyal işletme	
İşletmenin birincil amacı	Kamu işletmesi	Özel endüstri	
Ticari amaç			

#### Dikey Eksen

Dikey ekseninde ,her kurum/organizasyon en önceki hedefiyle sınıflandırılır. Olcum eksenin üstündeki sosyal amaçlar ve dibindeki ticari amaçlar arasında düzenlenir. Eksende organizasyon tepeye ulaşır,

---

<sup>3</sup> Memorandum from the European Parliament Social Economy Intergroup by Ms. Marie-Helene GILLIG – Member of the European Parliament  
<sup>4</sup> i.e. the Co-operatives, Mutual Societies, Associations and Foundations

---

- 1.Özel endüstri kar amaçlı tüm özel sektör sahiplerini kapsar
- 2.Kamusal kurumlar Avrupa,federal,bölgesel ya da lokal tüm ekonomik aktiviteleri kapsar.Tüm kamusal ve milli endüstrileri kapsar.

Örneğin aşağıdaki kriteri takip ederseniz sosyal amaç işletmenin birincil amacıdır.

Kriter	
A Etik konsept	Sosyal ekonominin işletme/organizasyonları için çekirdek ve ideal tanımlar Sadece bu işletme/organizasyonları açıkça etik olarak tanımlanan ideal sosyal ekonomiye aittirler.
B Görev	Anahtar tanımlamalar İşletmenin birincil amacı yaşam durumunu geliştirmektir ve dezavantajlı kişilerin mümkün olduğunca sosyal kohezyonlarını desteklemektir.
C Kazanımın değerini sosyal ekonomik kreasyonu	Kalitatif Anahtar tanımlamalar Kar ve kaynaklar dezavantajlı kişilerin yaratmaları için uygun olarak yatırıma yöneltilir.

Eğer kriter A,B,C tamamen yapılırsa bir organizasyon kendisini doğrudan doğruya düşey eksenin tepesine yerleşebilir.

Bir son kriter vardır tanımlanmaz ve fakat bir özelliği belirler.

D Aracı fonksiyonlar	Sosyal ekonomik işletme/organizasyonları kamu ve özel sektör arasında aracı bir fonksiyona sahiptirler.
-------------------------	---

Eğer yukarıda yerine getirilmiş kriterlerin hiçbirisi yada işletmenin birincil amaçları ticari amaçlar ise o zaman bir işletme/organizasyon düşey eksenin tabanına yerleşir.

Eğer yukarıdaki kriterler kısmen yapılmış ise işletme düşey eksenin kendi öz tanımına göre sosyal ve ticari amaç arasında alt ile üst arasında bir yere yerleşir.

#### Sosyal ekonominin önemi

Hatta daha kompleks büyüyen ve yayılan bir dünyada yönetimler artarak sosyal tabanlı proselere dönmektedirler ve yerel problemleri yerel çözümler ile çözmeye yönelmektedirler.

Sosyal ekonomi önemlidir çünkü :

- Pazarda rekabete etkili katkıda bulunur.
- İşyaratmak için potansiyel önerir ve girişimciler ve çalışanlar için yeni formlar ortaya koyar.
- Genellikle üyelik aktiviteleri esasında kurulur.
- Yeni ihtiyaçları karşılar

- Yurttaş ortaklığını ve gönüllü çalışmayı destekler.
- Dayanışmayı ve birliği geliştirir.
- Aday ülkelerin ekonomilerinin entegrasyonuna katkıda bulunur.

Topluma sosyal ekonomi hangi yararları sağlar

Sosyal ekonomi önemlidir çünkü toplumun amaçların katkıda bulunur ve mal ve hizmet üretimi ile kolektif katma değer yaratma potansiyeline sahiptir. Sosyal ekonomi işletmeleri bir esnek ve sürekli araç sağlarlar. Bu araç toplumlara kendi amaçlarını başarabilmelerinde yardımcı olabilir.

Şöyleki:

- İş yaratmayı ve yetenek geliştirmeyi teşvik eder.
- Sosyal destekler için toplum kapasitesini artırır.
- Ekonomik büyümeyi ve komşuluk ilişkilerini yeniden canlandırmayı destekler.
- Çevreyi korur ve
- Dezavantajlı grupları hareketlendirir.

AB düzeyinde sosyal ekonomi önemlidir<sup>3</sup> ?

AB sosyal ekonomiyi girişimcilik destekçiliğinde içermektedir. Sosyal ekonomi büyük dört aile<sup>4</sup> arasında büyük aktif bir sektörü temsil eder. Kantitatif olarak sektör ekonomik ağırlığı ile önemlidir. Avrupa işletmelerinin % 8i ve Avrupa çalışanlarının % 10 u dur ve etkinliklerin çok geniş bir alanını kapsar. Sosyal koruma, sağlık sosyal servisleri , bankacılık, sigorta, tarımsal büyüme , el sanatları, çalışma sahipliği, destekleme, yakınlık hizmetleri, eğitim, kültür, spor ve eğlence aktiviteleri, engelli kişilerin çalışmaya girmeleri vs.

Ayrıca belirli aktif alanlarında esas sosyal ekonomi işletmeleri tarafından işletildiğine dikkat çekilir.( örneğin sağlık sigortalarında)

sosyal ekonomi sürekli olarak ekonomik büyüme ve sosyal kohezyon arasında bir denge kurar ve bu nedenle işletmelerinin etrafında aşağıdaki prensipleri organize eder.

- Kişilerin öncelik sırası
- Gönüllü ve açık üyelik
- Üyelikte demokratik kontrol
- Üyeler ve genel ligiler arasında ilgi bağları
- Dayanışma ve sorumluluk prensiplerinin uygulanması ve savunulması
- Otonom yönetim ve bağımsız otorite ve
- Kararların ya toplum ilgileri yada kendi kişisel aktivitelerinin gelişmesi için yeniden yatırımı

Bu yolla sosyal ekonomi Lizbon zirvesinde kararlaştırılan AB stratejisinin öncelik ve amaçları ile tamamen aynı çizgisindedir.

Avrupa Birliği

- sosyal ekonominin Avrupanın sosyal modellerinin güçlülüğünde aktif bir rol oynayacağına inanır
- tam istihdamı sağlayacak enstrümanlardan birisidir kaliteli istihdamı da sosyal ekonomi temin eder

- bir çalışma entegrasyonu aracı olarak sosyal ekonominin desteklenmesinin gerekli olduğuna inanır
- sosyal ekonomi işletmelerinin bir anahtar değer olarak toplumların ekonomik gelişmelerine katkıda bulunacağına işaret eder
- eğer belirli sosyal ekonomi aktiviteleri ve işletmeleri gerçek ilgili hizmetleri desteklerler ise diğer pazarlarında gelişimine katkıda bulunacağına işaret eder.
- Sosyal ekonomi işletmeleri spesifik girişimcilik modelini gösterirken sürdürülebilir gelişme amaçları kapsamında içerikleri değerlendirir
- Küreselleşmeyi getirmeye kendisine zıt olan kapitalist işletme modelinin birliğini başarmak için kontrollü bir model aradığına işaret eder .

#### Sosyal Ekonomi işletmelerinin önemi <sup>5</sup>

Daha önce belirtildiği gibi sosyal ekonominin önemi şimdi Avrupa düzeyinde üye ülkelerde daha fazla algılanmaktadır.

Onlar sadece önemli ekonomik aktörler değil aynı zamanda kendi üyeleri ve Avrupalı toplumun yurttaşları arasında bir anahtar rol de oynamaktadırlar. Sosyal ekonomi işletmeleri değişen avrupanın taleplerini karşılamaya yardım etmektedirler. Onlar , geleneksel yatırım alanları işletme yapısında daima geçerli olmayan girişimcilik kaynaklarında önemlidir,

Sosyal ekonomi işletmeleri üyelerinin ihtiyaçları doğrultusunda ekonomiden sosyal ihtiyaçlara sıçrayabilir ve ortak belirli karakteristikleri aşağıdaki gibidir:

- Onların birincil amacı sermaye elde etmek değildir. Doğal olarak onlar paydaş ekonominin bir parçasıdır. Sosyal ekonomi işletmeleri bu amaçla ve genel ortak ihtiyaçlar için kurulmuşlardır bu nedenle daha çok hizmet sektöründe bulunmaktadır.
- Onlar genellikle bir üye bir oy prensibi ile yönetilirler.
- Esnek ve yenilikçidirler.
- Sosyal ekonomi işletmeleri , Sosyal ve ekonomik şartları oluşturmak amacıyla kurulmuşlardır.
- Bir çoğu gönüllülük, ortaklık ve sorumluluk temeli üzerine kurulmuştur.

Sosyal ekonomi hemen bütün ekonomi sektörlerinde bulunur. Kooperatifler özellikle belirli alanlarda göze çarpan örneklerdir aynı şekilde bankacılık, el sanatları, tarımsal üretim ve perakendecilikte önemlidir. Karşılıklı toplumlar ağırlıklı olarak sigorta ve mortgage sektöründe aktiftir aynı zamanda kurumlar ve kuruluşlar sağlık ve refah hizmetlerinde, spor ve eğlencede , kültürde, çevre yenilemede, insan haklarında, yardım geliştirmede, tüketici haklarında, eğitimde ve araştırmada da güçlü figürler ortaya koyarlar.

Bazı Sosyal ekonomi kurumları rekabetçi pazarlarda çalışırken diğerleri kamu sektörüne daha yakındırlar. Örneğin üyelerinin ilgilerini yerine getirmek amacıyla şekillenmiş ( üretim yada

<sup>5</sup> In <http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/coop/index.htm>

tüketim) kooperatifleri birçok pazarda önemli roller oynarlar ve etkili rekabete katkıda bulunurlar.

### Sosyal ekonomi işletmelerinin ana karakteristikleri

Kooperatifler	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gönüllü ve açık üyelik</li> <li>• Eşit oy hakkı</li> <li>• Çoğunluğun taşıdığı kararlılık</li> <li>• Üyelik</li> <li>• Değişebilir sermayeye katkı</li> <li>• Özerklik ve bağımsızlık</li> <li>• Özellikle tarım, üretim bankacılık, perakendecilik ve hizmet sektörleri için önemli olma</li> </ul>
Karşılıklı toplumlar	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gönüllü ve açık üyelik</li> <li>• Eşit oy hakkı</li> <li>• Çoğunluğun taşıdığı kararlılık</li> <li>• Sigorta hesaplamalarında aidat temelli üyelik (nerede ilgili ise)</li> <li>• Sermaye katkısızlığı</li> <li>• Özerklik ve bağımsızlık</li> <li>• Tıp, hayat ve diğer sigortalar, garanti şemaları, ev mortgage</li> </ul>
Kurumlar/ gönüllü organizasyonlar	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gönüllü ve açık üyelik</li> <li>• Eşit oy hakkı</li> <li>• Çoğunluğun taşıdığı kararlılık</li> <li>• Üyelik</li> <li>• Sermayeyesizlik</li> <li>• Özerklik ve bağımsızlık</li> <li>• Hizmet sağlama, gönüllü çalışma, spor ve avukatlık/temsilcilik</li> <li>• Sağlık bakımı, yaşlı ve çocuk bakımı, ve sosyal hizmetlerde önemli katkılar</li> </ul>
Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Karalaştırılmış güven ile çalışma</li> <li>• Bağış ve hediyeler ile desteklenen sermaye</li> <li>• Araştırmaların finansı, uluslararası ve ulusal ve yerel projelerin desteklenmesi</li> <li>• Bireyin, gönüllü çalışmaların, sağlık ve yaşlı bakımının ihtiyacı olan bursların sağlanması</li> </ul>
Sosyal işletmeler	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Universal kabul edilmiş tanımlar</li> <li>• Sosyal ve toplumsal amaçlar ile birleştirilmiş özel sektörün girişimci ruhuna sahip olma</li> <li>• Daha geniş sosyal amaçları başarmak için üretim fazlasının yeniden yatırıma dönüştürülmesi</li> <li>• Özel şirketler, kooperatifler, kurumlar, gönüllü organizasyonları, hayır kurumları, veya karşılıklı olarak işbirliği yapan kuruluşların kaydedilmesi</li> </ul>

## Sosyal ekonomi işletmeleri nedir ?

Sosyal ekonomi işletmeleri işletme gibi çalışır Pazar ekonomisi için mal veya hizmet üretir fakat işlemlerini sosyal arayış ve toplum amaçları içerisinde üretim fazlalarını yönlendirerek yönetirler. Tipik olarak sosyal ekonomi işletmeleri yönetimleri kapsayan geniş tabanlı bir topluluk geliştirme stratejilerinde büyür. Sosyal işletmeler sosyal ekonomi sektörünün parçalarıdır. Onlar geleneksel özel ve kamu sektörü arasında bulunan organizasyonun toplamından oluşurlar. Sosyal işletmelerin universal olarak kabul edilmiş bir tanımının olmamasına rağmen onun ayırteci anahtar karakteristikleri özel sektörün girişimci ruhu ile kombine edilmiş sosyal ve toplumsal amaçlardır.

Sosyal işletmeler aktivitelerini adarlar ve üretim fazlalarını üyelerinin daha geniş talepleri ve istekleri doğrultusunda daha geniş toplumsal ve sosyal amaçları başarmak amacıyla yatırıma dönüştürürler. Onun ekonomik ve girişimci yapısı şu şekilde karakterize edilebilir.

- Üretim mallarının ve/veya satılan hizmetlerin sürekli etkinliği
- Yüksek derecede özerklik
- Ekonomik risklerin önemli düzeyi
- İş ödemelerinin en az miktarı
- Girişimlerin sosyal boyutu
- Bir grup yurttaş tarafından bir girişimin piyasaya sürülmesi
- Sermaye sdahipliğinde olmayan karar oluşturma gücü
- Kişinin etkenlikler ile etkilendiği katılımcılık yapısı
- Limitli kar dağıtımı
- Toplum yararına açık bir amaç

Sosyal işletmeler bütün üye ülkelerde vardır. Aslında bu işletmeler için sadece tek bir model de yoktur. Birçok sosyal işletme özel şirketler olarak kaydedilmiştir diğerleri ise sosyal kooperatifler, kurumlar, gönüllü organizasyonları, yardım dernekleri, vakıflardır.

Dağılımlarına rağmen sosyal işletmeler esas olarak aşağıdaki üç alanda çalışırlar :

- Entegrasyon çalışmaları (çalışmayan kişiler için eğitime ve entegrasyonu)
- Personel hizmetleri (örneğin çocuk bakımı hizmetleri, yaşlı bakımı hizmetleri, yakınlık hizmetleri, dezavantajlılar için yardım hizmetleri,) ve
- Dezavantajlı bölgelerin yerel gelişimi (örneğin uzak kırsal alanlarda sosyal işletmeler, komşuluk gelişimleri, kırsal bölgelerde rehabilitasyon şemaları )

### **Avrupa komisyonu tarafından alına aksiyonlar**

Aksiyon planı : Girişimcilik için Avrupa gündemi (COM 2004) 70 sonuç, 11.02.2004) sosyal sektörde girişimciliğin promosyonunda komisyon aksiyonunu başlattı.

Bu politika girişimciliğin değişik ihtiyaçlarını gündeme getirdi. Sosyal ekonomi işletmeleri halihazırda kamu sektörüne alternatif yada tamamlayıcı olarak hizmet dağıtımında örnekler sağlar. Avrupada (COM 2004) 18 sonuç, 23.02.2004) kooperatif promosyonunda iletişimde Avrupa birliği sosyal kooperatif işletmelerinin rolünü vurgular. Kooperatifin etkileri sosyal amaçlar ile entegrasyonu gösterir.

Sosyal işletmeleri bütün avrupada teşvik etmek için komisyon bir proje<sup>6</sup> ve bir rapor<sup>7</sup>

<sup>6</sup> 'Promoting social entrepreneurship in Europe' in 2004

<sup>7</sup> Study on national policies and good practices concerning social enterprises in Europe in 2005. The study covered 25 countries of the EU, the EFTA member countries (Norway, Liechtenstein and Iceland) and the



applicant countries (Bulgaria, Romania and Turkey). Duration of the study: 18 months.

piyasaya ilgili bilgileri ve spesifik ölçüm leri uyarlamak amacıyla piyasaya sürmüştür. Bu bilgilerin ışığında her ülkeden özellikle birliğin yeni üyelerine yönelik çok sayıda ölçümler iyi örnekler olarak seçilmiştir.

#### SME tanımı<sup>8</sup>

SME tanımı : komisyon önerisi 06.05.2003

Temeli: Mikro , küçük ve orta ölçekli işletmeler AB de tüm işletmelerin % 99 unu temsil ettiklerinden ve yaklaşık 65 milyon kişiye iş imkanı sağladıklarından ve nihayet girişimciliğe ve yenilikçiliğe katkıda bulduklarından dolayı sosyal ve ekonomil olarak önemlidir. Aslında onlar AB ve ulusal kanunlar SME elere değişik avantajlar vererek yeni bir elbise giydirmeye öalıştıklarından belirli zorluklar ile karşı karşıyadırlar. Bir yasal güvence ve samimi bir tanım onları tek pazarın tahrifatından korumak için gereklidir.

Official Journal of the European Union L 124, p. 36 de 20 Mayıs 2003 de basılan Komisyon önerisi 2003/361/EC e göre 1/1/2005 de etkili olacak olan yeni bir SME tanımı yapılmıştır.

*“yeni SME tanımı SME ler için gelişmiş iş çevresine doğru büyük bir adımı temsil eder ve girişimciliği, yatırımı ve büyümeyi teşvik etmeyi amaçlar. Bu tanım Lizbon amaçlarının başarılı uygulamalarına doğru SME i bir anahtar olarak gören paydaşlar ile geniş ve uzun danışmanlıklardan sonra ayrıntılı olarak yapılmıştır.”<sup>9</sup>*

Yeni tanım işletmeleri üçfarklı kategoriye ayırmaktadır. Her kategori diğeri ile benzer olan işletmenin bir tipiö ile ilgilidir. Bu ayırım işletmelerin ekonomil durumunun net bir resmini kurmak ve onları gerçek SME lerden hariç tutmak bakımından gereklidir. Genellikle SME lerin birçoğu ya tamamen bağımsız veya diğeri işletmeler ile bir yada daha çok minor ortaklıklara (her biri % 25 den daha az) sahip olduklarından özerkdirler. Eğer bu holding % 50den daha fazlaya kadar büyür ise ilişki ortak işletmeler arasında olduğu gibi addedilir.

---

<sup>8</sup> In [http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise\\_policy/sme\\_definition/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/index_en.htm)

<sup>9</sup> Gunter Verheugen, Member of the European Commission, Responsible for Enterprise and Industry



### **Bu bir işletme midir ? (Makale 1<sup>10</sup>)**

Bir SME olarak sınıflandırmanın ilk adımında bir işletme olarak düşünülür. Yeni tanıma göre bir işletme yasal şekline bakmaksızın ‘herhangi bir ekonomik etkinliği olan herhangi bir tarafdır’. Bu nedenle düzenli olarak bir ekonomik faaliyette bulunan kendi kendine çalışan, aile işletmeleri, ortaklıklar ve kurumlar işletme olarak düşünülürler. O faktörü belirleyen yasal şekil olmayan ekonomik faaliyettir.

### **Yeni eşikler nedir ? (Makale 2)**

Öncelikle bir işletmenin organizasyonu onaylanır, o aşağıdaki üç kritere göre işletmenin verisinde kurulmalıdır.

- Personel sayısı
- Yıllık ciro
- Yıllık bilanço

Bu üç kriter için eşikler ile veriler karşılaştırıldığı zaman organizasyonun mikro, küçük yada orta büyüklükte bir işletme olduğunun belirlenmesi kolaydır. Not etmek gereklidir ki personel sayısını dikkate almak zorunlu iken bir SME karşılaştacağı ciroyu yada bilançonun tavanını seçebilir. Her ikisini karşılamak gerekmez ve onlardan biri onun statüsünü kaybetmeden sınırı aşabilir.

Yeni tanım onların doğasından, işletmeler ticarete olduklarından, ve dağıtım sektörü üretim sektöründen daha fazlaciroya sahip olduğundan bu seçimi önermektedir. Bu kriter ve bir işletmenin bütün değerini yansıtan toplam bilanço arasında bir seçeneği sağlamak için adil davranılan ekonomik aktivitelerin değişik tiplerinde meşgul olan SME lergaranti altına alınır. Bir sonraki tablo mikro, küçük ve orta büyüklükteki 250 kişiden daha az çalışanı olan ve ya yıllık cirosu 50 milyon€ yu geçmeyen ya da yıllık bilançosu toplam 43 milyon € yu aşmayan işletme kategorilerini gösterir.

Küçük işletmeler 50 kişiden daha az çalışanı olan ve yıllık ciroları yada bilançoları toplam 10 milyon€ yu geçmeyen işletmeler olarak tanımlanır.

Mikro işletmeler 10 kişiden daha az çalışanı olan ve yıllık ciroları yada bilançoları toplam 2 milyon€ yu geçmeyen işletmeler olarak tanımlanır.

---

<sup>10</sup> [http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise\\_policy/sme\\_definition/sme\\_user\\_guide.pdf](http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/sme_user_guide.pdf)

The article numbers refer to the annex of the European Commission’s Recommendation of 6 May 2003 (see Annex

### Yeni eşikler (makale 2)

İşletme kategorisi	Personel sayısı	Ciro	Ya da	Bilanço
Orta büyüklükte	< 250	≤50 milyon €		≤43 milyon €
Küçük	< 50	≤10 milyon €		≤10 milyon €
Mikro	< 10	≤2 milyon €		≤2 milyon €

### Personel sayısı (Makale 5)

Personel sayısı bir SME nin hangi kategoriye girdiğinin belirlenmesinde can alıcı ilk kriterdir. O full-time, part-time ve mevsimlik çalışanları kapsar ve aşağıdakiler içerir:

- Çalışanlar
- İkincil olarak bir işletme için çalışan kişiler ile ulusal kanunlara göre çalışan olarak düşünülenler
- Kendi işletmesine sahip yöneticiler
- İşletmede bir düzenli aktivite ile meşgul olan ve işletmenin finansal avantajından yararlanan ortaklar

Çıraklar veya öğrenciler çıraklık ile mesleki eğitimde meşgul olurlar veya mesleki eğitim kontratları baş sayısını içermez. Personel baş sayısı yıllık çalışma birimlerinde(YÇB) ifade edilir. Bir işletmede full-time çalışan birisi veya onun adına çalışan birisi, bütün referans yıl süresince bir birim olarak sayılır. Part-time personel, mevsimlik çalışan ve onların yıl boyunca çalışmayanları bir birimin küsuratı olarak işlem görür.

### Yıllık ciro ve bilanço toplamı (makale 4)

Yıllık ciro işletmenin sipariş formunda satış ve hizmetlerden bütün bir yıl boyunca elde ettiği ve iade ve indirim olmaksızın işletmeye ödenen gelirlerin hesaplanması ile belirlenir. Ciro değer eklenmiş vergileri yada diğer indirek vergileri içermez. Yıllık bilanço şirketin ana mal varlığının değerini gösterir.

## **References**

- Demoustier, D. (2001), *L'economie sociale et solidaire. S' associer pour entreprendre autrement*, Paris, Syros
- Franco, R. C. (2004), *Controversia em torno de uma definicao para o terceiro sector. A definicao estrutural-operacional de John Hopkins versus a nocao de economia social*. In: CONGRESSO LUSO – AFRO – BRASILEIRO DE CIENCIAS SOCIAIS 8, 16 a 18 set. 2004, Actas... Coimbra
- Lipietz, A. (2001), *Pour le tiers secteur. L'economie sociale et solidaire: pourquoi et comment*, Paris: La Decouvert
- Pereirinha, J. (2003), *Economia social e Estado – providencia*. *Intervencao Social*, Revista do Instituto Superior de Servico Social de Lisboa e Beja, n. 27, Jun.
- Ribeiro, E. (2005), *A fragmentacao do mercado de trabalho: os desafios levantados pelos novos desenvolvimentos*. *Intervencao Social*, Revista do Instituto Superior de Servico Social de Lisboa e Beja, n. 31, Jun.
- Ciriec (2000), *The Enterprises and Organizations of the Third System: A Strategic Challenge for Employment*, Relatorio elaborado no ambito da Accao Piloto Third System and Employment da Comissao Europeia. Liege: CIRIEC.
- Ferreira, S M D (2000), *O papel das organizacoes do terceiro sector na reforma das politicas publicas de proteccao social*, dissertacao de mestrado, Coimbra, Faculdade de Economia da Universidade de Coimbra.
- Martin, G (2001) "Social movements, welfare and social policy: a critical analysis", *Critical Social Policy*, 21(3), 361-383.
- Melville, R (2003), *Changing roles of community-sector peak bodies in a neo-liberal policy environment in Australia*, Institute of Social Change and Critical Inquiry, University of Wollongong.
- Minkhoff, D C. (2002), "The Emergence of Hybrid Organizational Forms: Combining Identity-Based Service Provision and Political Action", *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 31 (3), 377-401.
- Santos, B S e Ferreira, S (2002), "A reforma do Estado-Providencia entre globalizacoes conflituantes", in Pedro Hespanha e Graca Carapinheiro (orgs.), *Risco social e incerteza: pode o Estado social recuar mais?* Porto: Afrontamento.
- Taylor, M (2003) *Public Policy in the Community*, Hampshire; Nova Iorque: Palgrave Macmillan.